

1F5

E1

D.El.Ed. Examination

JANUARY, 2023

First Year (2016 Revised Syllabus)

PEDAGOGY OF LANGUAGE (I & III Language)

MARATHI

Time : 11.00 to 1.00 Hrs.

Date : 14/1/2023

(3 Pages)

Max. Marks : 40

1. (A) खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी एका वाक्यात लिहा : 3
- (1) 'भाष्' हा कोणत्या भाषेतील मूळ धातू आहे ? 1
- (2) संरचना म्हणजे काय ? 1
- (3) शुद्धलेखन म्हणजे काय ? 1
- (B) खालील विधाने चूक की बरोबर ते लिहा : 3
- (1) प्रमाणभाषा म्हणजे मोजता येणारी भाषा होय. 1
- (2) चर्चेमुळे मुलांना काहीही बोलता येते. 1
- (3) भाषेचे स्पष्टीकरण करणारे शास्त्र म्हणजे व्याकरण. 1
- (C) जोड्या जुळवा : 2
'अ' गट	'ब' गट	
(1) शिक्षण	शिक्षणाचे उद्दिष्टे	1
(2) सर्वांगीण विकास	विषयातील मूल्यमापन	1
	विद्यार्थ्यांच्या वर्तनात बदल	

E1

1 of 3

P.T.O.

2. पुढील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 60 ते 80 शब्दांत लिहा : 8

(1) अभ्यासक्रम रचनेच्या पद्धती थोडक्यात स्पष्ट करा. 2

(2) आधुनिक अध्यापन पद्धतीचे गुण लिहा. 2

(3) शिक्षणाचे प्रभावी माध्यम 'मातृभाषाच' ते स्पष्ट करा. 2

(4) मराठी विषयाच्या शिक्षकाला मातृभाषेचा अभिमान का असावा ? 2

3. पुढील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 120 ते 160 शब्दांत लिहा : 12

(1) आकारिक मूल्यमापनासाठी वापरावयाची साधनतंत्रे कोणती ? ते लिहा. 3

(2) नाट्यीकरणाचा उपयोग तुम्ही आपल्या अध्यापनात कसा कराल ? 3

(3) शिक्षकप्रधान व विद्यार्थीप्रधान पद्धती यातील फरक लिहा. 3

किंवा

अभ्यासक्रमाची चार अंगे किंवा घटक कोणती ? ते स्पष्ट करा.

(4) चांगल्या पाठ्यपुस्तकाच्या निकषांपैकी पाठ्यपुस्तकाचे बाह्यांग स्पष्ट करा. 3

किंवा

मराठीचे प्रभावी अध्यापन होण्यासाठी वर्गात वातावरण निर्मिती कशी कराल ?

4. पुढील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 200 ते 250 शब्दांत लिहा : 12

- (1) शैक्षणिक साहित्याचे विविध प्रकार स्पष्ट करून भाषेच्या अध्यापनात चित्राचा वापर तुम्ही कसा कराल ? 4
- (2) मराठी भाषा शिकविताना तुम्ही कोणत्या बोली भाषांचा वापर वर्ग अध्यापनात कराल ? 4
- (3) श्रवणदोष किंवा श्रवणातील उणीवा कोणत्या व त्यावरील उपाय कोणते ते स्पष्ट करा. 4

किंवा

अध्यापन पद्धतीचे महत्त्व सांगून शिक्षकास पद्धतीचे ज्ञान असणे का आवश्यक आहे ? ते स्पष्ट करा.